

Watervogeltellingen aan de Oostkust

2013-2014

Smient (Marc Nollet)

In dit verslagje is het de bedoeling een beperkt overzicht te geven van de seizoenresultaten (winter 2013-2014) van de watervogeltellingen aan onze Oostkust.

Deze tellingen maken delen uit van één van de langstlopende monitoringprojecten in Vlaanderen. Onder algemene coördinatie van het INBO zijn er zes maandelijkse tellingen in Vlaanderen, verdeeld over 24 regio's. In totaal worden telkens ongeveer ca. 700 gebieden geteld. Onze regio "Oostkust" heeft hierin zeker een groot belang met ca. 120 gebieden !!

Hier wil ik dus eerst en vooral alle vrijwilligers - tellers bedanken !!! Samen voerden we in de voorbije winter, alleen binnen het watervogelproject Oostkust, ongeveer 705 tellingen uit. Er is echter niet alleen het tellen, er is ook de invoer in de databank nadien.... Dat alles verliep wonderwel snel en vlot! Dank je wel.

Maandelijks was er een verslagje van de aantallen in de afzonderlijke gebieden.

Dit verslag staat even stil bij de globale wintergegevens voor de totale regio. Het verslag is beperkt tot de watervogels en steltlopers en brengt dus de ganzen en meeuwen niet in rekening. De ganzen worden uitgebreid gevolgd binnen het project van de gantzellingen van Eckhart Kuijken en Christine Verscheure. De meeuwen worden niet echt representatief door iedereen geteld.

De winter 2013-2014 was een zeer zachte winter met amper enkele dagen waar de temperatuur eventjes onder nul ging. Ijsdagen waren er niet. Er waren dus ook geen echte opvallende vorstmigraties naar Vlaanderen.

De oktobertelling verliep in barre, kletsnatte omstandigheden. De andere tellingen hadden gunstig weer.

Eerst wat cijfergegevens en dan wat commentaar.....

In **totaal** werden er **202987 watervogels** geteld (excl. wilde ganzen en meeuwen), goed voor **71 soorten**.

De **top 5** van de **talrijkste soorten** (over 6 tellingen) zijn :

1	Smient	57618
2	Wilde eend	40360
3	Kievit	36353
4	Meerkoet	12354
5	Wulp	11630

Dit zijn dezelfde soorten als vorige winter, in dezelfde volgorde. Er waren beduidend minder meerkoeten dan vorig jaar (slechts 12354 ten opzichte van 16422 in 2012-2013). De andere soorten halen in tegenstelling met de meerkoeten ongeveer dezelfde aantallen als vorig jaar.

Deze 5 soorten vertegenwoordigen reeds 78% van alle getelde vogels.

Meerkoet (Marc De Ceuninck)

De topgebieden met de meeste watervogels en steltlopers zijn de Uitkerkse Polder en Achterhaven Zeebrugge .

De volgende tabel geeft de soorttotalen voor de Oostkust in de winter 2013-2014. De wintermaxima zijn ingekleurd en kunnen vergeleken worden met het gemiddelde maximum van de vijf winters van oktober 2008 tot maart 2013 (laatste kolom).

	okt. 13	nov. 13	dec. 13	jan. 14	feb. 14	mrt. 14	gemiddeld maximum 2008/09-2012/13
--	---------	---------	---------	---------	---------	---------	-----------------------------------

IJsduiker	0	0	1	0	0	0	1
Dodaars	87	107	108	93	125	93	161
Fuut	263	226	411	209	184	170	375
Kuifduiker	1	2	2	1	2	0	3
Geoorde Fuut	0	5	0	0	0	5	4
Aalscholver	291	309	406	354	386	139	481
Kuifaalscholver	0	1	1	0	1	1	1
Roerdomp	0	2	4	2	2	1	6
Kwak	1	3	4	0	0	0	7
Kleine Zilverreiger	23	22	20	11	16	12	27
Grote Zilverreiger	4	4	15	8	10	1	10
Blauwe Reiger	100	109	100	141	129	60	147
Ooievaar	5	1	2	14	6	24	34
Lepelaar	1	0	0	0	0	0	3
Knobbelzwaan	19	17	65	78	79	36	106
Kleine Zwaan	0	0	8	0	0	0	104
Boeregans	9	35	26	29	38	33	79
Indische Gans	1	1	0	2	0	0	4
Sneeuwgans	0	0	3	0	0	0	1
Canadese Gans	536	455	441	569	252	316	758
Kleine Canadese Gans	0	0	0	2	0	0	1
Nijlgans	46	63	66	113	35	31	117
Casarca	0	0	0	1	0	0	2
Bergeend	65	272	387	463	772	555	629
Muskuseend	0	0	0	1	0	0	0
Carolina-Eend	1	1	1	1	0	0	1
Mandarijneend	0	13	4	9	13	6	9
Smient	1710	10100	15117	14215	12366	4110	23982
Krakeend	93	417	546	556	495	232	980
Wintertaling	614	1449	1334	1391	1479	722	2605
Wilde Eend	5365	7655	9688	8885	6529	2238	10455
Soepeend	207	191	201	211	179	134	242
Pijlstaart	4	69	57	113	46	39	167
Slobeend	199	433	433	414	637	981	576
Krooneend	1	1	1	0	0	0	0
Tafeleend	2	32	82	119	103	11	379
Kuifeend	306	635	1240	1076	1218	958	1292
Toppereend	1	1	0	10	1	0	3

	okt. 13	nov. 13	dec. 13	jan. 14	feb. 14	mrt. 14	gemiddeld maximum 2008/09- 2012/13
--	------------	------------	------------	------------	------------	------------	---

Eider	0	0	0	0	2	1	2
Grote Zee-eend	0	0	3	0	0	0	0
Brilduiker	0	7	34	31	33	12	48
Nonnetje	0	0	0	2	2	0	7
Middelste Zaagbek	0	3	6	4	5	0	12
Grote Zaagbek	0	0	0	2	3	0	15
Rosse Stekelstaart	0	0	1	0	0	0	2
Waterral	1	8	9	2	3	2	7
Waterhoen	366	509	735	651	543	389	1157
Meerkoet	1482	2105	3040	2695	2036	996	4974
Kraanvogel	0	0	0	0	0	1	0
Scholekster	648	813	601	781	429	546	796
Kluut	0	84	14	22	31	106	91
Bontbekplevier	31	5	96	16	12	34	25
Goudplevier	7	705	1139	78	735	620	1875
Zilverplevier	28	37	50	35	49	17	94
Kievit	1776	6310	7182	5645	14246	1194	12617
Drieteenstrandloper	0	0	11	12	5	0	8
Kleine Strandloper	1	0	0	0	0	0	1
Bonte Strandloper	23	82	102	247	133	64	210
Kemphaan	34	38	23	202	212	86	233
Bokje	0	1	0	0	3	0	1
Watersnip	83	95	57	36	32	53	128
Houtsnip	0	3	3	7	1	0	7
Grutto	0	0	0	0	15	257	519
Rosse Grutto	4	2	0	0	20	0	9
Wulp	536	1152	2315	2438	3409	1780	2772
Zwarte Ruiter	8	16	12	16	35	16	33
Tureluur	31	93	104	152	105	113	157
Groenpootruiter	1	0	0	0	3	1	2
Witgat	6	6	3	5	8	0	16
Oeverloper	0	0	1	0	0	0	2
Steenloper	54	11	59	94	83	66	132

De duikers waren schaars, er zat één enkele **ijsduiker** in december in de dokken van de Achterhaven. Roodkeelduiker en parelduiker ontbraken dit jaar. De **futen** haalden een piek in december en deden het goed. De zone Zeekanaal van Zeebrugge /Achterhaven blijkt voor futen binnen Vlaanderen de grootste aantallen te halen. **Dodaarzen** deden het dan minder goed. In de regio konden enkelingen genieten van **kuifduiker** en **geoorde fuut**.

Geoorde fuut (Marc Nollet)

Aalscholvers haalden in december een maximum van 406 exemplaren. Dit is het laagste aantal sinds jaren. We moeten tot de winter 2000-2001 terug om een nog lager maximum te hebben. Toen stond het wintermaximum op 382. Dit blijkt voor gans Vlaanderen zo te zijn. De laatste 4 jaar hebben we telkens ook **kuifaalscholver** in de Achterhaven.

Roerdomp en **kwak** blijven zeldzame verschijningen.

Misschien mogen we hopen dat de **kleine zilverreiger** stilaan aan hertstel toe is. Het wintermaximum was 23 exemplaren in oktober (slechts 19 ex vorig jaar). Bovendien telden we bij elke telling meer exemplaren dan vorig jaar. Opvallend is ook dat we in onze regio elke maand meer dan de helft van de kleine zilverreigers waarnemen ten opzichte van Vlaanderen (in november telde onze regio 22 exemplaren van de 24 voor heel Vlaanderen). **Grote zilverreiger** blijft het goed doen. **Blauwe reiger** lijkt stabiel.

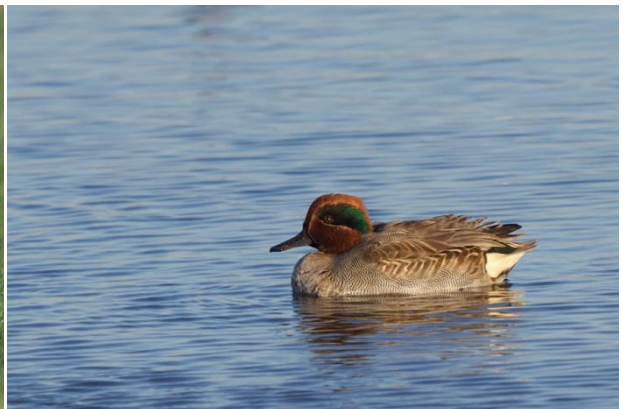
Door het zachte winterweer lieten de zwanen het een beetje afweten. Tijdens de teldagen werden enkel **knobbelzwanen** en **kleine zwanen** gezien en dit in matige aantallen.

De meeste eenden doen het wat aantallen betreft gewoontjes.

Bergeenden piekten reeds in februari op 772 exemplaren. **Krakeend** haalt een maximum van 556 exemplaren in januari, vorig jaar was de piek 1070 ex. Het maximum aantal **wintertalingen** was 1479. Dat is het laagste aantal van de voorbije jaren. In het telseizoen 1999-2000 was het lager met toen slechts 1328 wintertalingen. De **smient** haalt in december een maximum van 15117ex (waarvan 6976 in de Uitkerkse Polder), maar dat is in feite ook een relatief laag aantal. Er waren weinig **wilde eenden** en zeer lage aantallen **pijlstaart**. **Slobeend** deed het dan weer zeer goed.

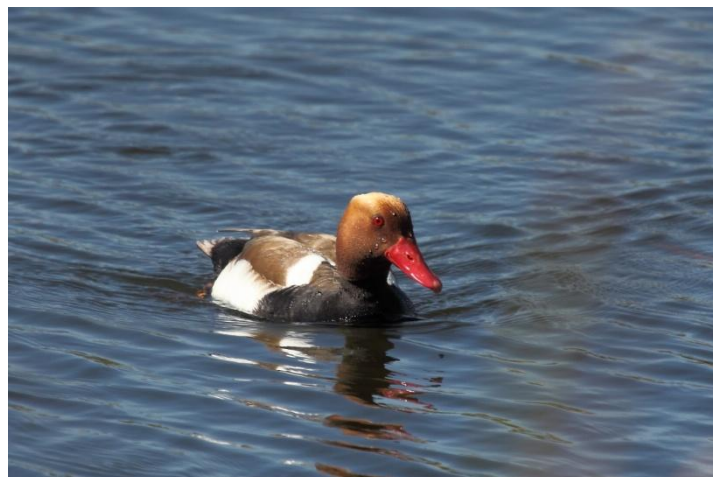

Bergeend (Marc De Ceuninck)

Wintertaling (Marc Nollet)

Drie van de zes tellingen leverden telkens meer dan 1000 **kuifeenden** (hoogste concentratie 216 ex in december op Legerputje Zeebrugge). Zoals in gans Vlaanderen gaat het aantal **tafeleenden** in feite dramatisch achteruit. Het maximum van 119 is in de voorbije 25 jaar nog nooit zo laag geweest. Tijdens de eerste 3 tellingen zat er steeds een **krooneend** in Vloethemveld. In Hoge Dijken Roksem houden de **brilduikers** redelijk stand. De zwakke winter zorgde voor heel weinig **nonnetjes** en **zaagbekken**.

Krooneend (Marc De Ceuninck)

Waterhoen en **meerkoet** scoren ook onder de normale waarden.

Scholekster, **kluut**, **bontbekplevier** en **tureluur** scoren goed in de kustregio. **Bonte strandloper** piekte op 247 ex in januari, waarvan 241 in het Zwin. De ganse winter door telden we veel **wulpen**.

Bij de laatste telling in maart waren er nog maar weinig **grutto's** (257 ex) en nog helemaal geen **zomertalingen**.

De winter 2013-2014 was een matig jaar wat aantallen betreft, ook wat soorten aangaat geen echte uitschieters . Sommige soorten scoren ook wel bijzonder laag.

De tellers daarentegen waren super en wil ik nog eens danken...en uiteraard oproepen om weer mee te doen.

De winter 2014-2015 zal ongetwijfeld weer leuk en boeiend zijn en hopelijk voor enkele verrassingen zorgen.

Marc De Ceuninck

Blauwe reiger (Marc Nollet)